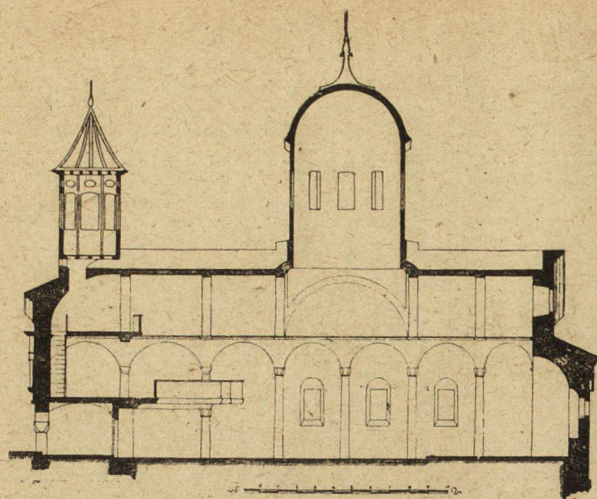

20. Дряново. Църквата „Св. Никола“ (1851) — надлъжен разрез

(арх. заснимане: арх. Ст. Матеев и к-арх. Ем. Момиров, септ. 1951 г.)

ни дъгообразни греди на разстояние 1,35 м една от друга. Всичко е било свързано с нарочно издялани дървени клинове (дюбели); желязо и скоби не са били употребявани никъде. Върху дървеното дъбово дюшеме беше направен калдъръм, настлан с трамбован чакъл. Ширината на моста беше 10 м, от които 5 м шосе и от двете страни — дюкяните по 2,50 м дълбочина. Ширината на дюкяните беше също 2,50 м и те бяха повдигнати от шосето на около 60 см. Дюкяните от двете страни на моста се издаваха в еркери върху конзоли от всяка страна по на 1 м. Така мостът, който долу беше широк 8 м, ставаше горе 10 м широк.

Интересен е строежът на кепенците, които служеха за затваряне на дюкяните. Те се състояха от две дъсчени половини, от които едната половина се вдигаше нагоре и се закрепваше в хоризонтално положение посредством дървени куки, та се образуваше част от тавана на дюкяна, другата половина се снемаше надолу и образуваше пода на част от дюкяна и върху него купувачите сядаша. Когато дюкяните бяха затворени, от двете страни на шосировката оставаха дъсчени пътеки за пешеходци, широки около 70 см. За освегляване и вентилиране на моста и дюкяните по цялата му дължина от двете страни на покрива имаше кръгообразни отвори (люкарни), а всеки дюкян имаше по едно или две малки прозорчета. За лекота покривът отгоре беше обкован с ламарина.

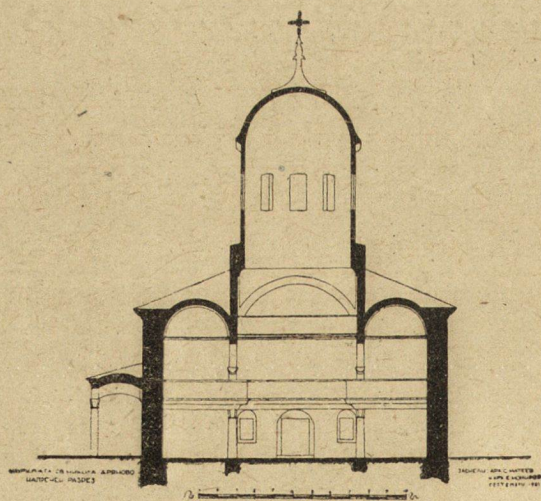
За да се създаде разнообразие на страничните изгледи на моста, дюкяните в средата бяха издадени. Майсторът е показал

славянския си и български патриотизъм, като е скулптирал на всеки от мостовите стълбове различни фигури¹ — руски двуглав орел, българския лъв, бича на турския надзирател, с който, като казахме, е биел българите-повиничари да работят на моста в празничен ден, своята тояжка (метрото), с която се е подпирал, ходил и мерил материалите за строежа. За издялването им върху камъните в Ловеч съществува следната легенда: Майсторът ги дялал. Турчинът-надзирател гледал и се чудил, най-сетне го запитал: „Уста Никола, тия „хайванчета“ (животинки) хич не ми се харесват, защо ги поставяш на моста?“ Майсторът, за да го заблуди, му отговорил: „Аго, няма нищо от това — те са таласъмните, които ще пазят моста от наводнение.“ Всъщност той е поставил на моста емблемите на руския и български герб и е увековечил насилието на турчина-надзирател, като е скулптирал бича му.

Напоследък тежката дървена конструкция беше почнала да загива и беше се навела, та мостът се нуждаеше от ремонт. Дъсчените дюшемета на дюкяните върху речната вода зиме държаха студено, та наемателите се лесно простудяваха, а понякога дюкяните имаха нечист, задушен въздух.

Мостът беше достатъчно високо изграден, затова никога не пострада от наводнение. През 1925 г. бе запален и изгоря. Новият мост в Ловеч е също покрит и от

¹ През наводнението в 1897 г. бяха отнесени 4 дюкяна от лявата страна на моста. Във водата заедно със стълбовете паднаха и камъните, на които бяха скулптирани тия образи.

21. Дряново. Църквата „Св. Никола“ (1851) — напречен разрез

(арх. заснимане: арх. Ст. Матеев и к-арх. Ем. Момиров, септ. 1951 г.)